

sekcia environmentálnych programov
a projektov

sekcia environmentálneho hodnotenia
a odpadového hospodárstva
odbor posudzovania vplyvov
na životné prostredie

Bratislava: 14. októbra 2019
Číslo: 50883/2019; 10644/2019-7.1.1;
53631/2019

ROZHODNUTIE

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia environmentálnych programov a projektov, ako rezortný orgán podľa § 17 a § 57 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, vydáva podľa § 7 a § 17 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe oznámenia o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom „**Zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 10)**“, a po ukončení zisťovacieho konania toto rozhodnutie:

Zmena strategického dokumentu s celoštátnym dosahom „**Zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 10)**“

sa nebude posudzovať

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

ODÔVODNENIE

Obstarávateľ, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) ako riadiaci orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia, ktorého funkciu vykonáva sekcia environmentálnych programov a projektov, ako rezortný orgán podľa § 3 písm. l) zákona v spojení s § 57 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) a zároveň príslušný orgán podľa § 3 písm. k) zákona, zabezpečil vypracovanie oznámenia o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom „**Zmena Operačného programu Kvalita životného**

prostredia (verzia 10)“. Na základe uvedeného oznámenia o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom vykonalo MŽP SR zisťovacie konanie podľa § 7 a § 17 zákona.

Oznámenie o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom bolo vypracované podľa § 5 ods. 5 a 6 a prílohy č. 2 zákona a obsahovalo údaje o navrhovanej zmene strategického dokumentu s celoštátnym dosahom – Operačného programu Kvalita životného prostredia (ďalej len „OP KŽP“) (verzia 10), s uvedením jej charakteru, hlavných cieľov a obsahu a posúdením navrhovaných zmien OP KŽP (verzia 10) z hľadiska ich predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

Hlavným cieľom navrhovanej zmeny OP KŽP (verzia 10) je presun nepridelenej výkonnostnej rezervy s cieľom zabezpečiť vyčerpanie týchto zdrojov v súlade s pravidlom n+3. Uvedený návrh zmeny OP KŽP (verzia 10) bol vypracovaný v nadväznosti na vykonávacie rozhodnutie Komisie C(2019) 6107 final zo dňa 13. augusta 2019, ktorým sa pre Slovensko a pre Európsky fond regionálneho rozvoja a Kohézny fond určujú priority operačných programov, v ktorých sa dosiahli čiastkové ciele, s odkazom na operačné programy zaznamenané pod týmito číslami CCI 2014SK16M1OP001, 2014SK16M1OP002, 2014SK16RFOP001, 2014SK16RFOP002 (ďalej len „rozhodnutie Komisie C(2019) 6107“). V súlade s predmetným rozhodnutím Komisie sa výkonnostná rezerva v prípade jednotlivých prioritných osí OP KŽP (okrem prioritnej osi 5 *Technická pomoc*, na ktorú sa výkonnostná rezerva nevzťahuje) prideliť prioritnej osi 1 *Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry* (ďalej len „PO 1“), financovanej zo zdrojov Kohézneho fondu, a to vzhľadom na jej výkonnosť, t. j. pokrok vo fyzickej a finančnej implementácii, vyjadrený stavom plnenia čiastkových cieľov (ku dňu 31.12.2018) ukazovateľov výkonnostného rámca. Výkonnostná rezerva, avšak iba pre kategóriu regiónov „rozvinutejší región“, bola pridelená aj prioritnej osi 4 *Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch* (ďalej len „PO 4“).

Ostatným prioritným osiam OP KŽP výkonnostná rezerva pridelená nebola, takže výkonnostnú rezervu strácajú prioritná os 2 *Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami* (ďalej len „PO 2“), financovaná zo zdrojov Kohézneho fondu (ďalej len „KF“), ako aj obe prioritné osi financované zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“), a to prioritná os 3 *Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvnených zmenou klímy* (ďalej len „PO 3“) a PO 4 pre kategóriu regiónov „menej rozvinutý región“.

Nepridelená výkonnostná rezerva musí byť na úrovni členského štátu následne prerozdelená, pričom:

- nie je možný presun nepridelenej výkonnostnej rezervy prioritnej osi financovanej z EFRR do prioritnej osi financovanej z KF (a naopak), ani vzťahujúcej sa k inej kategórii regiónu;
- je potrebné (aj vzhľadom na čas zostávajúci do ukončenia implementácie operačných programov v súlade s pravidlom n+3, t. j. do konca roka 2023), aby nepridelená výkonnostná rezerva bola prerozdelená do tých prioritných osí, v rámci ktorých jestvuje preukázateľná absorpčná kapacita v podobe projektov, ktoré sú po ich schválení pripravené na implementáciu.

Vzhľadom na vyššie uvedené podmienky prerozdelenia výkonnostnej rezervy sa v rámci predmetnej zmeny OP KŽP (verzia 10) navrhuje presun nepridelenej výkonnostnej rezervy PO 2 v celkovej sume 21 261 632 € (zdroj Európskej únie) do PO 1, ktorá je (rovnako ako PO 2) financovaná zo zdrojov KF. PO 1 sa zároveň vyznačuje dostatočnou výkonnosťou a absorpčnou kapacitou, pričom zdroje nepridelenej výkonnostnej rezervy PO 2 sa v rámci PO 1 navrhuje alokovať do oblasti intervencie zameranej na odvádzanie a čistenie odpadových vôd (oblasť intervencie 022).

Tiež sa na základe analýzy aktuálneho stavu a predpokladaného vývoja implementácie PO 2, a to projektov zameraných na preventívne protipovodňové opatrenia na vodných tokoch,

navrhuje realokovať do tejto oblasti intervencie v rámci PO 1 aj ďalšie zdroje KF v objeme 40 mil. €.

Čo sa týka ďalších dvoch prioritných osí, ktoré nezískali výkonnostnú rezervu, a to prioritnej PO 3 a PO 4, keďže sú obidve financované zo zdrojov EFRR, nie je možné nimi nezískané výkonnostné rezervy realokovať v rámci OP KŽP do výkonnejšej PO 1, financovanej zo zdrojov KF. Zároveň, vzhľadom na to, že v súlade s čl. 20 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013 v platnom znení (všeobecné nariadenie) sa prerozdelenie nezískanej výkonnostnej rezervy navrhuje na úrovni členského štátu, Centrálny koordinačný orgán - Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu na základe výsledkov priebežného monitorovania stavu implementácie jednotlivých operačných programov vypracoval a predložil, spoločne s Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky, na rokovanie vlády Slovenskej republiky materiál „Predbežný návrh prerozdelenia časti výkonnostnej rezervy v prospech Operačného programu Integrovaná infraštruktúra“, ktorý bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 130/2019. Predmetným uznesením vlády Slovenskej republiky sa zároveň riadiacemu orgánu pre OP KŽP ukladá zabezpečiť v rámci zmeny OP KŽP presun nepridelenej výkonnostnej rezervy z PO 3 v sume 17 005 153 € (zdroj Európskej únie) a PO 4 (pre kategóriu regiónov „menej rozvinutý región“) v sume 61 113 667 € (zdroj Európskej únie) do Operačného programu Integrovaná infraštruktúra (ďalej len „OP II“), prioritnej osi 6 *Cestná infraštruktúra* (ďalej len „PO 6“) (mimo TEN-T CORE).

Z tohto dôvodu riadiaci orgán v rámci návrhu zmeny OP KŽP (verzia 10) pristupuje k realokácii zdrojov EFRR, predstavujúcich nezískanú výkonnostnú rezervu z PO 3 a PO 4, na podporu dopravnej infraštruktúry s cieľom využitia prostriedkov EFRR z nepridelenej výkonnostnej rezervy na projekty budovania a modernizácie dopravnej siete za účelom vyrovnávania medziregionálnych rozdielov na Slovensku, ktoré sú pripravené na implementáciu v rámci PO 6 OP II s vysokou absorpčnou kapacitou. Predmetný návrh tak zároveň reflektuje na aktuálne a dlhodobé potreby na národnej úrovni.

Cieľom predmetnej zmeny bolo tiež nadviazať na aktuálne iniciatívy Európskej komisie prebiehajúce na území Slovenskej republiky. Ide najmä o podporu dopravnej infraštruktúry nevyhnutnej pre transformáciu uhoľného regiónu hornej Nitry, ako aj pre rozvoj Prešovského kraja a Banskobystrického kraja, a to so zameraním na integrované, inovatívne a udržateľné riešenia s pridanou európskou hodnotou.

V textovej časti zmeny OP KŽP (verzia 10) boli taktiež vykonané aj ďalšie úpravy textu, za účelom jeho precizovania a aktualizácie.

Základným východiskom, ktoré bolo pri riešení návrhu zmeny OP KŽP (verzia 10) nutné rešpektovať, je už zmienené vykonávacie rozhodnutie Komisie C(2019) 6107. Uvedeným rozhodnutím bolo jednoznačne určené, v ktorých prioritných osiach v rámci jednotlivých operačných programov podporovaných v Slovenskej republike zo zdrojov Európskej únie sa dosiahli čiastkové ciele výkonnostného rámca, a teda im je pridelená výkonnostná rezerva a v ktorých prioritných osiach sa čiastkové ciele výkonnostného rámca nedosiahli, a teda výkonnostná rezerva im nemôže byť pridelená. Zároveň, na základe ustanovení čl. 22 ods. 3 a ods. 4 všeobecného nariadenia je vylúčená možnosť ponechať výkonnostnú rezervu alokovanú v rámci tých prioritných osí, ktorým nebola pridelená. Z tohto dôvodu teda nie je možné uvažovať o tzv. nulovom variante, t. j. zachovaní doterajšieho stavu, kedy by všetky prioritné osi OP KŽP naďalej disponovali výkonnostnou rezervou.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností, dokumentov a faktorov, vrátane pravidiel prerozdeľovania výkonnostnej rezervy, ako aj vzhľadom na procesné náležitosti (povinnosť predložiť v súlade s čl. 22 ods. 4 všeobecného nariadenia návrh prerozdelenia výkonnostnej rezervy v lehote do 3 mesiacov od prijatia rozhodnutia Komisie) sa predmetná zmena OP KŽP (verzia 10) navrhuje v jednom variante riešenia.

Oznámenie o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom spolu s návrhom upraveného znenia OP KŽP (verzia 10) v režime sledovania zmien podľa § 6 ods. 1 zákona bolo zverejnené dňa 12. 09. 2019 na webovom sídle MŽP SR www.minzp.sk, operačného programu www.op-kzp.sk, ako aj prostredníctvom Informačného portálu MŽP SR www.enviportal.sk. O zverejnení uvedeného oznámenia, ako aj o spôsobe a termíne na zaslanie stanoviska k nemu, bola informovaná taktiež široká verejnosť, a to prostredníctvom informácie publikovanej v hromadnom informačnom prostriedku celoštátneho charakteru – denníku SME rovnako dňa 12. 09. 2019.

V priebehu zisťovacieho konania bolo k oznámeniu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom zmena OP KŽP (verzia 10)“ doručené jedno stanovisko zo strany Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, sekcie fondov Európskej únie (list č. 3898/2019-M_ODPPČ; 48546/2019, zo dňa 16. 09. 2019), ktoré uviedlo, že k predmetnému materiálu nemá pripomienky.

Ďalšie stanoviská alebo vyjadrenia zo strany verejnosti k navrhovanej zmene strategického dokumentu s celoštátnym dosahom OP KŽP (verzia 10) neboli v rámci zisťovacieho konania doručené.

MŽP SR v rámci zisťovacieho konania posúdilo oznámenie o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom zmena OP KŽP (verzia 10) z hľadiska povahy a rozsahu zmien a významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, pričom podľa § 7 ods. 4 zákona prihliadalo na kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 3 k zákonu, a teda zároveň na kritériá pre zisťovacie konanie podľa prílohy II Smernice 2001/42/ES (ďalej len „SEA smernica“).

Použitie kritérií pre zisťovacie konanie (podľa prílohy II SEA smernice a v nadväznosti na prílohu č. 3 k zákonu):

1. Charakteristiky plánov a programov so zvláštnym zreteľom na

– *mieru, v akej plán alebo program stanovuje rámec pre projekty a iné činnosti, so zreteľom na miesto, povahu, veľkosť a operačné podmienky alebo alokáciou zdrojov –* vzhľadom na realokáciu zdrojov EFRR, predstavujúcich nepridelenú výkonnostnú rezervu PO 3 a PO 4 v celkovej sume 78 118 820 €, do iného operačného programu (OP II) sa celková miera, v ktorej OP KŽP stanovuje rámec pre projekty mierne zníži, pričom vo finančnom vyjadrení ide o zníženie na úrovni 2,46% z celkovej alokácie OP KŽP v jej pôvodnej výške, t. j. vo veľmi nízkej miere. V tejto súvislosti je však potrebné zdôrazniť, že nie je možné ponechať výkonnostnú rezervu alokovanú v rámci PO 3 a PO 4, ktorým nebola pridelená a ani ju presunúť do výkonnej PO 1, keďže táto je financovaná zo zdrojov KF. Zároveň skutočnosť, že PO 3 a PO 4 nebola pridelená výkonnostná rezerva, je odrazom nepostačujúcej úrovne ich výkonnosti, t. j. stavu plnenia čiastkových cieľov ukazovateľov výstupu aj finančného ukazovateľa výkonnostného rámca. Na základe toho nemožno predpokladať, že pôvodne očakávané cieľové hodnoty ukazovateľov, a teda aj s nimi súvisiace pozitívne vplyvy na životné prostredie by boli reálne dosiahnuté v pôvodne predpokladanom rozsahu. Naopak, hrozilo by riziko nedočerpania zdrojov týchto prioritných osí a ich automatickej straty nielen operačného programu, ale aj členského štátu, pričom prerozdelenie nepridelenej výkonnostnej rezervy je mechanizmom (zakotveným vo všeobecnom nariadení), ktorého účelom je takejto strate predísť.

Čo sa týka presunu zdrojov KF, predstavujúcich nepridelenú výkonnostnú rezervu PO 2, do PO 1, v jeho dôsledku nedochádza k presunu finančných zdrojov mimo oblasť životného prostredia, a teda v tomto prípade ani k zníženiu, resp. zúženiu rámca pre podporu environmentálne zameraných aktivít a projektov. Naopak, vytvoria sa lepšie podmienky pre podporu takého typu aktivít, konkrétne projektov v oblasti odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd, ktoré bude možné reálne stihnúť implementovať v rámci

súčasného programového obdobia. Zníži sa tým riziko nevyužitia ďalších finančných zdrojov pre podporu opatrení zameraných na podporu životného prostredia.

Zároveň sa navrhovanou zmenou OP KŽP, aj napriek vyššie uvedenej realokácii zdrojov nepridelenej výkonnostnej rezervy PO 3 a PO 4, nezmení z obsahového hľadiska celkový rámec strategického dokumentu tak, ako bol pôvodne posúdený a jeho charakteristiky zostávajú zachované. OP KŽP je programom, ktorého hlavným cieľom je najmä podpora udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, ako aj zabezpečenie ochrany životného prostredia, čiže celkové zameranie a cieľ OP KŽP sa predmetnou zmenou nemení.

- *mieru v akej plán alebo program ovplyvňuje iné plány a programy vrátane hierarchizovaných* – keďže finančné zdroje z neziskanej výkonnostnej rezervy PO 3 a PO 4 budú v súlade s materiálom „Predbežný návrh prerozdelenia časti výkonnostnej rezervy v prospech Operačného programu Integrovaná infraštruktúra“, schváleným uznesením vlády Slovenskej republiky č. 130/2019, realokované do OP II, bude tento operačný program navrhovanou zmenou OP KŽP ovplyvnený. Vo vzťahu k pôvodnej alokácii OP II však jej navýšenie o sumu 78 118 820 € z EFRR predstavuje zvýšenie na úrovni 1,98 %, takže z finančného hľadiska je miera tohto vplyvu veľmi nízka. Realokované zdroje z OP KŽP pritom budú využité na budovanie obchvatov obývaných oblastí, čím dôjde k presunutiu negatívneho vplyvu dopravy (imisej záťaže) mimo intravilán obcí, t. j. osídleného územia, ako aj na podporu elektromobility, čím bude čiastočne kompenzované zníženie miery podpory niektorých typov opatrení v rámci PO 4, ktoré vyplynulo z realokácie nepridelenej výkonnostnej rezervy;
- *význam plánu alebo programu pre integráciu environmentálnych úvah, najmä s ohľadom na podporu trvalo udržateľného rozvoja* – očakáva sa neutrálny vplyv, a to z dôvodu, že význam OP KŽP pre integráciu environmentálnych úvah, najmä s ohľadom na podporu trvalo udržateľného rozvoja, navrhovanou zmenou zostáva zachovaný. To znamená, že v rámci zmeny OP KŽP zostávajú naďalej, ako v jeho pôvodnej verzii, integrované environmentálne úvahy a ciele. Zostáva zachovaný aj globálny cieľ OP KŽP, ktorým je podpora udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, zabezpečujúceho ochranu životného prostredia, aktívna adaptácia na zmenu klímy a podpora energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva;
- *význam plánu alebo programu pre vykonávanie právnych predpisov spoločenstva o životnom prostredí (napr. plány a programy spojené s odpadovým hospodárstvom alebo ochranou vôd)* – očakáva sa mierne pozitívny vplyv najmä v dôsledku navýšenia alokácie PO 1 - oblasti intervencie 022 (Čistenie odpadových vôd) presunom nepridelenej výkonnostnej rezervy, ako aj ďalších zdrojov z PO 2, ktorým sa umožní realizácia viacerých projektov a opatrení prispievajúcich k dosiahnutiu dobrého stavu vôd v zmysle požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva v platnom znení (Rámcová smernica o vode – ďalej len „RSV“). Zároveň navýšenie finančných zdrojov na podporu projektu v oblasti odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd prispeje aj k plneniu záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z ustanovení smernice Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd v platnom znení (ďalej len „smernica 91/271/EHS“) a zo Zmluvy o pristúpení k Európskej únii. Rovnako aj zvýšenie cieľových hodnôt ukazovateľa „Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd“ prispeje k plneniu cieľov Vodného plánu Slovenska (aktualizácia 2015) a zároveň požiadaviek vyplývajúcich zo zákona č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2. Charakteristiky účinkov a pravdepodobne zasiahnutých oblastí so zvláštnym zreteľom na

- *pravdepodobnosť, trvanie, frekvenciu a zvratnosť účinkov* – kritérium nie je relevantné. Vykonanou zmenou OP KŽP (verzia 10) sa nezmení celkový charakter strategického dokumentu s celoštátnym dosahom a jeho účinkov tak, ako bol pôvodne posúdený a preto sa nepredpokladá, že by navrhnuté zmeny mohli mať vplyv na pravdepodobnosť, trvanie, frekvenciu a zvratnosť jeho účinkov;
- *kumulatívny charakter účinkov* – neočakáva sa negatívny vplyv, a to aj napriek skutočnosti, že zníženie alokácií v rámci PO 2, PO 3 a PO 4 mierne obmedzí možnosti podpory vybraných typov opatrení. Pozitívny vplyv na životné prostredie OP KŽP zostáva naďalej zachovaný, aj keď v prípade niektorých dotknutých oblastí môže dôjsť k jeho miernemu zníženiu oproti pôvodne predpokladanému vplyvu. Toto mierne zníženie však bude v prípade PO 2 plne kompenzované presunom časti jej zdrojov do PO 1 na podporu projektov zameraných na podporu infraštruktúry v oblasti verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd, čím dôjde k zvýšeniu podpory opatrení s významným pozitívnym vplyvom na životné prostredie. Vzhľadom na to bude aj do značnej miery kompenzované mierne zníženie pôvodne predpokladaného pozitívneho vplyvu OP KŽP ako celku (t. j. vrátane PO 3 a PO 4). K ďalšej kompenzácii tohto zníženia, najmä pokiaľ ide o zníženie miery podpory niektorých typov opatrení v rámci PO 4, môže dôjsť aj mimo rámca OP KŽP implementáciou vybraných projektov v rámci OP II (ako napr. v prípade podpory elektromobility, resp. aj budovania obchvatov), na ktorú budú môcť byť využité realokované finančné zdroje z nepridelenej výkonnostnej rezervy PO 3 a PO 4 OP KŽP.

Zároveň v rámci návrhu zmeny OP KŽP (verzia 10) dochádza aj k posilneniu kumulatívneho charakteru účinkov niektorých aktivít, ktorých vymedzenie sa oproti pôvodnému mení. V PO 1, aktivite C. Skvalitňovanie monitorovania ovzdušia sa v rámci špecifikácie rozsahu podpory pôvodná podaktivita „skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií“ navrhuje rozšíriť jej doplnením na „skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií, ako aj vypracovanie metodík na skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií“, čím sa kumulatívny charakter jej účinkov posilní.

Kumulatívny charakter účinkov navrhovanej zmeny OP KŽP (verzia 10) bude pozitívne ovplyvnený tiež zmenou vymedzenia aktivity C. „Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine (intraviláne obcí)“ v rámci PO 2, a to jeho rozšírením na základe vypustenia obmedzenia uvedeného v zátvorke, čím bude možné realizovať vodozádržné opatrenia nielen v intraviláne obcí, ale aj mimo zastavaného územia. Tým podpora v rámci predmetnej aktivity získava komplexnejší charakter, pričom kumulatívny charakter jej účinkov na znižovanie negatívnych dôsledkov zmeny klímy sa posilňuje.

- *cezhraničný charakter účinkov* – kritérium nie je relevantné. Vykonanou zmenou sa nezmení celkový charakter strategického dokumentu s celoštátnym dosahom a jeho účinkov tak, ako bol pôvodne posúdený, pričom sa nepredpokladá, že by navrhnuté zmeny mohli mať vplyv na životné prostredie presahujúce štátne hranice;
- *riziká pre ľudské zdravie a životné prostredie (napr. s ohľadom na nehody)* – v súvislosti s navrhovanou zmenou strategického dokumentu sa nepredpokladá, že celkovo vplyv navrhovanej zmeny OP KŽP (verzia 10) na zdravotný stav obyvateľstva a životné prostredie bude oproti pôvodnej verzii OP KŽP odlišný. V niektorých prípadoch je možné očakávať pozitívny vplyv tejto zmeny na zdravotný stav obyvateľstva, a to najmä v prípade zvýšenia alokácie PO 1 na aktivity zamerané na podporu realizácie infraštruktúry v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd. Znečisťovanie zdrojov vôd má priamo negatívne dopady na dotknuté obyvateľstvo Slovenska. Podpora opatrení, ako je vybudovanie, resp. dobudovanie stokovej siete a čistiarní odpadových vôd, nielenže zabráni ohrozeniu kvality vôd, ale prispeje aj k jej zlepšeniu, nakoľko dôjde k eliminácii existujúcich zdrojov znečistenia. Vplyvom zníženia alokácie PO 2 určenej na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami síce dôjde k zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľa – počtu osôb chránených pred povodňami, čím nebude v ich prípade možné zabezpečiť elimináciu rizika

ich ohrozenia povodňami, a teda rizika nepriaznivého vplyvu na ich zdravotný stav, avšak s cieľom minimalizácie rizík pre ohrozené obyvateľstvo budú prioritne realizované projekty, ktoré zabezpečia dosiahnutie čo najvyššej hodnoty predmetného ukazovateľa s nižšou finančnou náročnosťou, čím sa vytvoria možnosti pre ľahšie napĺňanie cieľovej hodnoty.

Ďalšou zmenou OP KŽP (verzia 10) s očakávaným pozitívnym vplyvom na zdravie obyvateľstva je rozšírenie možností realizovať vodozádržné opatrenia aj mimo zastavaného územia sídiel, čím sa umožní vykonať viac opatrení s pozitívnym vplyvom na kvalitu života obyvateľov na dotknutom území, a to najmä v letnom období. Tieto opatrenia predstavujú pre obyvateľov, najmä v mestách, jedno z najvýznamnejších adaptačných opatrení na prejavy klimatickej zmeny.

V prípade zmien v rámci PO 3 a jeho špecifických cieľov 3.1.1 a 3.1.3 zostanú predpokladané vplyvy na zdravotný stav obyvateľstva zachované, keďže nedochádza k zníženiu cieľových hodnôt ukazovateľov. V rámci týchto špecifických cieľov teda bude možné realizovať všetky pôvodne plánované opatrenia (napr. projekty zamerané na vytvorenie komplexného systému včasného varovania, pripravenosti a vydávania adresných a včasných výstrah pred rizikami v horskom prostredí, budovanie modulov leteckého a pozemného hasenia požiarov alebo budovania systémov včasných výziev a varovaní v obciach), ktoré majú pozitívny vplyv na zdravie obyvateľstva, nakoľko prispievajú k záchrane ľudských životov v prípade mimoriadnych situácií. V rámci špecifického cieľa 3.1.2 bude aj napriek zníženiu alokácie naďalej prebiehať realizácia projektov zameraných na sanáciu zosuvov, a to aj na základe ich rizikovosti, t. j. výšky socioekonomického rizika. V prípade havarijnej situácie môžu byť zosuvy sanované okrem zdrojov OP KŽP aj z národných zdrojov. Tým je zabezpečená ochrana obyvateľov a v súvislosti so zmenou OP KŽP (verzia 10) nedôjde k zhoršeniu pozitívneho vplyvu na zdravotný stav obyvateľstva. Vzhľadom na to, ako aj z dôvodu, že alokácia na špecifické ciele 3.1.1 a 3.1.3 predstavuje takmer 90 % z alokácie PO 3, pričom v ich prípade nedochádza k zmene cieľových hodnôt ukazovateľov, je možné očakávať, že pozitívny vplyv tejto prioritnej osi na zdravotný stav obyvateľstva zostane zachovaný.

V súvislosti so znížením cieľových hodnôt ukazovateľov v rámci PO 4 sa nepredpokladá žiadny priamy negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva.

- *miera a rozsah účinkov v priestore (geografická oblasť a veľkosť pravdepodobne dotknutej populácie)* – celková miera a rozsah účinkov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom tak, ako bol pôvodne posúdený, ani geografická oblasť, na ktorú sa vzťahuje podpora z OP KŽP a veľkosť pravdepodobne dotknutej populácie sa nezmení, keďže sa navrhovanou zmenou nemení a oprávneným územím ostáva celé územie Slovenskej republiky, takže revidovaný dokument naďalej zostáva dokumentom s celoštátnym dosahom;
- *hodnota a zraniteľnosť pravdepodobne zasiahnutého územia z hľadiska:*
 - *zvláštnych prírodných charakteristík alebo kultúrneho dedičstva* - navrhovanou zmenou sa pozitívny vplyv strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na dotknuté územie z hľadiska jeho prírodných charakteristík alebo kultúrneho dedičstva zásadne nemení;
 - *prekročených noriem kvality životného prostredia alebo hraničných hodnôt* – navrhovaná zmena nevedie k prekročeniu noriem kvality životného prostredia alebo hraničných hodnôt. Naopak, vzhľadom na jej cieľ podporiť vo vyššej miere opatrenia prispievajúce k plneniu požiadaviek vyplývajúcich zo smernice 91/271/EHS dôjde implementovaním projektov zameraných na podporu infraštruktúry v oblasti odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd k zvýšeniu počtu aglomerácií spĺňajúcich požiadavky tejto smernice;
 - *intenzívneho využívania územia* – kritérium nie je relevantné. Vykonanou zmenou sa nezmení celkový vplyv strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na intenzitu využívania územia tak, ako bol pôvodne posúdený;

- účinkov na oblasti alebo krajiny, ktorým bol priznaný status štátnej alebo medzinárodnej ochrany, alebo ochrany v rámci spoločenstva – navrhovanou zmenou OP KŽP sa nemení jeho existujúci vplyv na chránené územia, keďže nedochádza k obmedzeniu aktivít s potenciálne pozitívnym vplyvom na chránené územia. Navyše, podporu opatrení na zabezpečenie odvádzania a čistenia odpadových vôd je možné považovať za zmenu, ktorá môže pozitívne ovplyvniť stav chránených území, keďže čistením komunálnych odpadových vôd dôjde k eliminácii zdrojov znečistenia podzemných a povrchových vôd, ktoré by mohli zasahovať chránené územia a tým ovplyvňovať ich stav a prispievať k viacerým problémom viažucim sa najmä k poškodzovaniu vodných ekosystémov (najmä eutrofizáciou vôd).

MŽP SR v rámci zisťovacieho konania podľa zákona posúdilo navrhovanú zmenu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, a to zmenu OP KŽP na verziu 10, na základe kritérií pre zisťovacie konanie podľa prílohy II SEA smernice, ktoré boli do právneho poriadku Slovenskej republiky prevzaté prostredníctvom prílohy č. 3 k zákonu. Predmetný návrh zmeny OP KŽP (verzia 10) bol posúdený z hľadiska povahy a rozsahu navrhovanej zmeny strategického dokumentu s celoštátnym dosahom a jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie, a keďže neboli identifikované jej pravdepodobne významné environmentálne účinky, MŽP SR rozhodlo tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

POUČENIE

Zisťovacie konanie o posudzovaní strategického dokumentu s celoštátnym dosahom podľa zákona sa nevykonáva podľa zákona č. 71/1967 Z. z. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (správny poriadok), a preto sa voči nemu nemožno odvolať. Toto rozhodnutie možno preskúmať súdom podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

Ing. Matej Ovčiarka
generálny riaditeľ sekcie
environmentálnych programov a projektov

Ing. Roman Skorka
riaditeľ odboru
posudzovania vplyvov na životné prostredie